

Budafok és Vidéke

Megjelenik minden
szombaton.

Előfizetési ár 1 évre 8 P.
Egyes szám ára 16 fillér.

Albertfalva, Budatétény, Nagytétény,
Budaörs, Törökbálint
társadalmi és politikai híradója

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budafok, Plébánia-u. 2.
Szerkesztésért és kiadásért
felelős: Poós Rezső.

Ferenc Ferdinánd

Husz, vagy még több esztendő távlatából ma már tisztán áll előttünk egyénisége. Erényeit és hibáit sine ira et studio vizsgálhatjuk és ítéelhetjük meg. Lefoszlott róla a hazugságok szennye, melyeknek az volt a rendeltetésük, hogy gyűlöletessé tegyék személyét a nemzet előtt. A háboru előtti, saját vesztébe rohanó politikai világ boszorkánykonyháján kifőzött és a felelősséget nem ismerő körüti sajtótól lelkiismeretlenül terjesztett híresztelések nem homályosíthatják el immár látásunkat.

Tudjuk, hogy hatalmát a magyar polgárságra és parasztságra akarta alapítani. Állítólagos ellenszenva a magyarok iránt azok agyában született meg, akiknek volt félteni valójuk tőle. Felháborodva utasította vissza ezt a feltevést. „Mondja meg, — szölt egyik bizalmasának — hogy ez a leggaládabb rágalom”. Nehezen is volna ez elhihető róla, akinek szemei könnybe borultak az örömtől, amikor gyermekei karácsonykor hibátlan kiéjtéssel magyar nyelven üdvözölték.

Külpolitikai terveinek közép-pontjában a délszláv kérdés megoldása állott és pedig abban a szellemben, ahogyan azt az Arpádok rendezték; a Dunamedence földrajzi követelményeinek megfelelő módon, a medence integralis részeinek, a macsói, sói, ozorói bánságoknak visszacsatolásával, tehát a török hódoltság előtti állapotok teljes visszaállításával. Nagy Lajos és Mátyás király Magyarországa lebegett előtte. Szláv golyó oltotta ki életét, mert a messze menő, geopolitikailag meg nem indokolt szláv célok lehatalmasabb akadályát benne látták.

Hiába való lenne feszegetni most, hogy közjogi elgondolásain nem feneklett volna-e meg a magyar érdekeknek kedvező külpolitikai programja. Tény, hogy a történelem kifürkészhetetlen utjai még nem vehették irányukat arra, amerre ő kívánta volna vezetni. A történelmi erők tehát nem engedhették, hogy trónra kerüljön és terveinek meg-

HÉTRŐL-HÉTRE

„Szent pap: mily szó! Uram, az akarok lenni a szó teljes értelmében.” „Hogyan telik meg szívem, hogy feszül meg bennem a lélek a vágytól, hogy emeljem és megszenteljem az országot”. Ime kettős programja a nagy püspöknek, aki acélból faragta jellemét s immár ércebe öntve ott áll a templom közelében, ahol végtelen kegyelmek áradásának volt közvetítője és leesdője isteni segítségnek, hogy az elbukott magyar meggyalázott kereszties cimerét méltó helyére visszahelyezze. A törpék, a csorda csapáson járók meg nem értik, de mi hódolattal tekintünk rá, akihez hasonló fényes elme kevés ragyogott a Duna partján és akinek emberi nagyságához a mértéket ő maga állította fel: a mély lelkiségben és életszentségben.

A flaszter a földet is elveszi tőlünk, a parkok visszaadják és vele a szabad természetet. A városi kertészet vezetője a szociális és egészségügyi rendeltetését a köztereknek esztetikaival egészíti ki. Gazdag művészi fantáziával telepített, alkotott rajtuk gyönyörű csoportokat, gyeptáblákat, virágszönyeget. Sze-

münk, lelkünk örvendezik rajtuk. A Frontharcosok zenekarának könnyű a feladata. A Vároháztér virágszirmos hangulatában nem nehéz visszazuzmizálni a régi platz-muzikok édes romantikáját a fiatalok szívébe — s az öregek emlékeztetébe.

„Miért vered azt a szegény állatot?” Inkább könnyiténél rajta, hiszen majd megszakad nyomorult pára — „Mi köze hozzá az urnak? Azt teszem a saját lovammal, ami nekem tetszik.” — Alig fejezte be mondókáját, a nyaka közé suhant a másíknak nem éppen vékony sápadtálcája. — „Hogy merészel maga...” — „Mi köze hozzá? Azt teszem a saját botommal, ami nekem tetszik.” Nem a legkeresztényibb alapelvek szerint hozza ki a história a bűn bűnhődését, mégis szinte sajnálja az ember a hegyi utakon napról-napra megismétlődő brutális állatkínzások láttára, hogy nem jelenik meg a botozó botos ember és nem szolgálat minden kontradiktórikus eljárás kizárásával azon nyomban igazságot, különösen okulásul az iskolásgyerekeknek, akik a nevelőtől tanult jó és szép elveknek ilyen gyakorlati alkalmazásával találkozhatnak az életben.

Háborút?

A miniszterelnök nem régiben éles beszédet mondott a háboru ellen és nem valami hízog jelzővel illette azt az államférfit, aki ma Európában háborura merne gondolni.

Annak az országnak miniszterelnöke mondta e szavakat, melynek cimerében nincsenek kardok, dárdák, öldöklő fegyverek, hanem hármashalmon a kereszt áll magasan, mint az igazság és hirdeti az égből hozott békét. Pajzstartónak sem cifra nyelvű és farku oroslánok. Félelmetes madarak vagy szörnyállatok terpeszkednek mellette, hanem angyalok emelik és védik, angyalok akik az új idők bekövetkezését e szavakkal jelentették: békekesség a földön az embereknek.

valósításához lásson. El kellett buknia. Tragikum, hogy halálával sietette azokat a problémákat, melyeket meg akart előzni s amelyek aztán az ő szándékaival homlokegyenest ellenkezőképen oldattak meg. Hazánk a teljes integritás helyett, melyet ő négyszáz év után visszaállítani szeretett volna, durva megcsonkítást szenvedett.

Mi a békét kívánjuk és a békét védelmezzük. Megvédelmeznünk csak akkor tudjuk, ha erősek vagyunk. A nemzeti egység gondolata addig bír létjogosultsággal, amíg valóban a nemzeti erőket fejleszti és koncentrálja s amíg háborút visel minden ellen, ami az egységből tömegeket kirekeszt, ami az erőket gyöngíti és sorvasztja s ezzel a béke biztosítékát bomlasztja.

A nemzeti egység nevében és a béke érdekében hadat kell üzeni mindenkinek előtt az elmulni nem akaró rettenetes nyomor és munkanélküliség ellen. Nyár van. Ilyenkor leg-több a munka az országban; a föld is ontja már termését; és mégis az inség megdöbbszent tüneteivel talál-

A fegyver, amely most husz esztendeje leterítette, őrajta keresztül Magyarországot ellen volt irányítva.

Szomorú bizonyosága csonkaságunk.

Most mikor világtörténelmi nagy események évfordulói következnek, a nagy háboru első áldozata megérdemelne tőlünk egy virágszálát.

kozunk napról-napra. Egymásnak adják a kilincset beest, sápadt arcu, megroggyant férfiak, az éhségtől homályos szemű asszonyok és gyerekek. Valóságos emberroncok. Így megy ez nálunk a városban, de hogy a vidéken még rosszabb a helyzet, annak is sűrűn találkozhatunk dokumentumaival vagy élő tanuival s ezt illusztrálja szívet tépő módon az a kis statisztikai adat is, amely most jutott kezünkbe s mely arról számol be, hogy a Kisalföld egyik virágzó községének iskolájában a tanulóknak csak 18%-a táplálkozik megfelelően, míg 82%-ának a helyzete siralmas, sőt kétségbeesítő.

Nem elszigetelt jelenségek ezek. Százerek és százerek élnek így, mélyen az emberi élet legalacsonyabb színvonalán, akiknek életmegnyilvánulása jóformán kizárólag arra az egyre gyöngülő vágyra korlátozódik, hogy valami harapnivalóhoz jussanak. Pusztító testi nyavalyák és erkölcsi mély ikerestvérei a nyomornak. Az éhes ember nem ismer sem isteni, sem földi hatalmat; erkölcsi- és államtvényeken egyaránt tul teszi magát. Új életek nem fakadnak ebben a miliőben s ha jönnek is, lábukat megvetni nem tudják a földön, amely ellöki őket magától.

Az állam és nemzet érdeke parancsolja, hogy a magyarság erejének ilyen pazarlása és szétmállása véget érjen. Tul a határon és a határokon innen pusztul a magyar vér. Ki nézheti ezt ölvetett kezekkel? Tettek kellene infra et extra muros.

A miniszterelnök ur bátor békeszózatát kövesse a háboru hasonlóan bátor meghirdetése a nyomor ellen. Az élőhalott milliók vétessenek be újra a nemzet organizmusába, a veszendő életerők ujuljanak meg s állittasanak a nagy nemzeti célok szolgálatába. Amit a kormányzat eddig helyes elgondolással cselekedett, nem mutatkozott elegendőnek. Intézkedéseikhez fűzött remények csak részben valósultak meg. Talán éppen azért, mert nem háborus intézkedések voltak.

A nemzet életének megmentése azonban most már harcot kíván s a harcban helye van az erélyes kéznek, ha kell a kiméletlenségnek is a maguk érdekeiket a közjóért feláldozni nem tudók ellen. Előrelátás és megfontoltság, erő és bátorság azok a tulajdonságok, melyek a vezért a háboru győzelmes befejezéséhez segítik. A miniszterelnök ur rendelkezik e katonas erényekkel. Bizalommal tekintünk azért feléje, mikor kihunyni készülő millió életek nevében segítségét kérjük.

— A Budafoki Kaszinó június hó 28-án este 7 órakor választmányi ülést tart, majd utána a Budafoki Zeneegyesület közreműködésével társasvacsorát rendez, melyre tisztelettel várjuk a t. tagtársakat és hozzátartozóit.

BUDAFOKI KIS TÜKÖR

AZ ÁRPÁD-UTCAI ELEMI ISKOLA

A budafoki elemi iskolák között a legrégebb, még a háboru előtt épült. Messziről látszik az egyszerű emeletes épület a hegytetőn, uralkodva az egész környéken.

Zászlóavatásra készül az iskola: „tantestülete a lelkesedés és a magyar szeretet sugalata által vezéreltetve — elhatározta, az iskola részére egy díszes nemzeti zászló beszerzését, hogy ezzel annak emlékét örök időre megörökítse, a magyar zászló iránti teljes tisztelet felébresztését előmozdítsa, — s hogy így a zászló iránti tiszteletet és a gyermeki lélekben a nemzeti öntudatot felébressze.”

Fontos esemény az intézet történetében és nekünk alkalom, hogy foglalkozzunk vele. Vége a tanévnek, folynak a vizsgák. Sok virágot látunk a folyosókon is. Gimesi János igazgatót nem találjuk az irodában, egyik leányosztály vizsgáján elnököl. Nem akarjuk zavarni, nélküle járjuk végig az épületet.

A mai fogalmak szerint már nem mondható modernnek. Elvégre 23 esztendővel ezelőtt építették! De az bizonyos, hogy létesülése idejében a legmesszebbmenő igényeket is kielégítette. A hely ideálisnak mondható; az épület szép, száraz, levegős; folyosók, tantermek világosak, napsugárban ragyogók. Egyedüli hiány, amit felfedeztünk, hogy nincs tornaterme. Abban az időben még nem járt az elemi iskoláknak ilyen „luxus”-intézmény. A mai nevelési módszer már megköveteli. Hiányát a hatalmas udvar nem pótolja s az Árpád-mozgó igénybevétel

tele a testgyakorlás céljaira, szintén nem lehet végleges megoldás. Az intézetnek tornateremmel való kibővítése fontos érdekek sorsára nélkülözhetetlen. Még egy kifogásolható észleltünk. A mellékhelyiség a higiena követelményeinek nem felel meg. A városnak ezen sürgősen segíteni kellene.

A folyosókon szemléltetőképek gazdag gyűjteménye, köztük Magyarország domborművű térképe, melyet az iskola volt tanítója, Czigliényi készítetett iparművész fia segítségével. Nekünk nagy élményt jelentett felfedezése, hosszan időztünk előtte. Nem állítjuk, hogy tökéletes, vannak méretbeli hibái, vannak hiányosságai, így pl. Erdélynek egyik földrajzilag legérdekesebb, fontos tája, a Szebeni és Kudsiri havasok, a Retezat és a Polyana, s köztük a hátszegi medence, a két Zsil és Sztrigy völgye, meg a Szurdok szoros nem látható rajta. De ezek a tökéletlenségek mind, mind számba sem jönnek a térképnek ama érdeme mellett, hogy — mondhatni — kézzel foghatólag szemlélteti a magyar medence déli határait. Minden budafoki tanulóknak — de még a felnőtteknek is rajta kellene megmutatni, hogy Magyarország geopolitikai határa nem a Száva és Duna folyásán vonul végig, mint az 1914. évi politikai határ, hanem attól délre, a Nis és Szerajevó magasságában húzódó régi szerb röghegység gerincén. A domborművű térkép valósággal ránk oktroálja a földrajzi határok vonalát, amit különben az Árpádok is ismertek már és alkalmaz-

tak is.

Egyre több fiu csoportosult köröttünk. Nem tudták megérteni, mit bámulhatunk a nekik már bizonyára megszokott képen. V. és VI. osztályosok. Beszédbe elegyedtünk velük. Délután lesz a vizsgájuk, a tantermet jöttek feldiszníteni. Rajzkiállítás is rendeznek, most aggatják fel a képeket. Behívják az osztályba és megmutatják. Igen értelmes és jómodorú gyerekek. Néhány jó képen akad meg a szemünk. „Ez a löfej kitűnő; melyetek rajzolta? Hát ezt a tájképet?” Boldogan jelentkeznek a kis művészek. Kedves szerénységgel fogadják dicséretünket.

Közben előkerült Gimesi igazgató ur. Pár perces pauzához jutott, ezt kell hamar kihasználnunk. Az intézet belső életéről érdeklődünk. Az igazgató ur ezzel kapcsolatban azt az egészséges viszonyt említi, amely a tantestület és a szülők közt fennáll s amely legjobban a szülői értekezleteken nyilvánul meg. Az értekezleteket megfelelő helyiség hiányában az Árpád-mozgóban szokták megtartani. Minden alkalommal zsufozásig meg szokott telni a nagy terem; a szülők érdeklődése egyszerűen megható. Ez az érdeklődés nem merül ki a megjelenésben; a felhozott kérdésekhez hozzá is szólnak, legtöbbször igen talpraesetten és szakértelemmel. Nehéz pedagógiai kérdéseket nyugodtan tárgyalás alá lehet elvittük bocsátani. Nem hogy nem unják, de inkább örülnek neki. A legutóbbi értekezleten, melyet pár nap előtt rendeztek, a gyermekek hazudozásáról tartott a tantestület egyik tagja előadást és pedig tekintettel az alkalomra, főleg arra mutatott rá, hogy a gyermeket legtöbbször a szülők példája tereli el az igazmondás utjáról, sőt nem egy

esetben a szülők parancsszava, amikor valósággal utasítják a szülők a tanulókat, hogy egy-egy iskolai mulasztás, vagy tanulmányi hanyagság okául és igazolásául milyen valótlanul mondjanak tanítójuknak. A megindult eszmecsere alapján meri az igazgató ur remélni, hogy a gyermekek e veszedelmes erkölcsi defektusa terén javulás fog beállni, — de sőt a szülők is leszoknak róla.

Ez a szoros nexus a szülőkkel kihat a növendékek tanulmányi előmenetelére és jellemnevelésére s a legértékesebb gyümölcsöket termi a gyermekek, tanítók és szülők javára egyaránt.

Már hívják is az igazgató urat, s bármennyire is szeretnénk folytatni a beszélgetést, kénytelenek vagyunk elköszönni. „A viszontlátásra össze!” Megigérjük, hogy a legközelebbi szülői értekezletet meghallgatjuk.

Leánycsapat siet el mellettünk. Kézimunkákat visznek. Lükktető tanügyi élet jelei mindenfelé. Budafok művelődésének műhelyeiben magas színvonalu, értékes munka folyik.

ÉPÍTŐANYAG-RAKTÁR

Mindennemű épületfa és építési anyag, fenyő, asztalos- és építő áru, valamint az összes asztalos- és szobrász keményfák allandóan raktáron

KASZÁS FERENC

FATELEPÉN

Budafok, Irén-u. 5. sz. a.

Telefon: 697-98.

TÜZIFA és SZÉN ELADÁS

Emlékezzünk régiekről

Budafoki céhek

Az egyéni szabadság hangzatos jelszava buktatta meg a céhrendszert. A Középkoron és az Újkor nagyobb felén át egészen a múlt század közepéig a céhek voltak az ipari termelés szabályozói, fejlődésének biztosítói. A gazdasági individualizmus evangéliumának útjába álltak s a harcban alul maradtak. A szabad ipar és kereskedelem lépett helyükbe, ami egyet jelentett az „aki birja marja” elvének érvényesítésével. Alig múlt el pár évtized a nagy „felszabadítás” után, a fejlődés máris a szabadság gondolatával össze nem egyeztethető kollektizmus felé vette útját. A karutelek, trösztök, konzernek ez új irány lépcsőfokai. Formailag a céhek másolatai, azoknak erkölcsi, a szabadságot ugyan nem tűrő, de egyenlőséget és függetlenséget biztosító tartalma nélkül. A céheknek a közérdek volt az alapja és célja, az új gazdasági érdekeltségeket a profit biztosítása, a nyereségvágy akadálytalan kielégítésére törekvés hozta létre. A szabadság ábrándképével elbódított egyén ellen az erő egyesítése, elnyomás és kizsákmányolás: ezek újkori vívmányok; a céhrendszer nem ismert ilyen törekvéseket, még elfajulásában sem; pláne feltétlenül mentes volt tőlük létrejöttelében és szellemében.

Magyarországon Nagy Lajos sza-

bályozta először rendeleti uton a céheket s ő adta ki az első céhlevelet is. Zsigmond 1402-ben az országos rendek sorába ígtatta az iparosságot. Legutolsó végleges szabályozásuk Mária Terézia nevéhez fűződik. Ekkor alkották meg többek között latin, magyar és német nyelven a céhlevelekben foglalt törvényes erejű szabályokat, melyek minden alakulandó céhnek mintául szolgáltak.

Budafok iparát mindig messze földön ismerték, azonban kisebb helység volt, semhogy kevés számu iparosai önálló céhekbe tömörülhettek volna. Erre csak a múlt század elején került a sor. A dunai molnárak voltak az uttorok, ők alakították meg az első budafoki céhet. A létesülését engedélyező okiratot 1817-ben 13817. sz. alatt adta ki Ferenc király: Privilegium Cehale pro Molitoribus in Possessione dictum Promontorium. Egykor virágzó malomiparunk teljesen elpusztult; a mai fiatalság már mit sem tud róla, nyoma sem maradt. De molnáraink emlékét hirdeti a Szent János szobor és tradícióikat kegyelettel őrzik leszármazóik. Pl. a Finster és Waltz családok ősei ennek az iparágak voltak kiváló képviselői. Sok kedves monda és elbeszélés örökölte meg a dunai molnáriélet érdekességeit. Kár volna, ha feledésbe merülne.

Több mint husz esztendőig nem alakult újabb céh Budafokon. Végre 1839-ben, tehát pár év híján 100 esztendővel ezelőtt megalakították a lakatosok, szabók, kerégyártók

(bognárok), vargák, pékek, takácsok, asztalosok, kádárok (pintérek), esztergályosok, nyergesek, kőtélgyártók és a kovácsok céhét. Az engedélyokiratot Ferdinánd király adta ki. A statumokat tartalmazó céhlevelek — a molnároké is — csak egyes részletintézkedéseket (pl. a taksák összege, inasidő tartama, stb.) különböztet egymástól, egyebekben azonosak a Mária Terézia idejében alkotott formuláival. Ugy a céhlevelet, mint az engedélyokiratot az Országos Levéltár őrzi.

Mindegyik céhlevél 49 cikkelyből áll; ezek sorrendben az inasok- (1—9. c.), legények- (10—20. c.), mesterek- (21—37. c.) és a céh beléletére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazák. Mai cikkünk keretében nem ismertethetjük mind a „rendszabásokat”. Más alkalommal visszatérünk még rá, most mindössze néhány kiszakított részletnek közlésével vagyunk kénytelenek beérni, főleg olyanokéval, amelyek a céhbéli gondolkodásmódot és szellemet tükrözik.

A 31. cikkely kimondja a fontos elvet: Mivel minden Mesterek egymás között egyenlő jussal bírnak, a Mesterség folytatásában senki bizonyos helyre, vagy munkanemre nem szorítható.

Ugyanezen cikkely a mesterek közötti tisztességtelen verseny megakadályozására is tartalmaz szigorú rendelkezéseket. A 34. cikkely a nagyobb rendelések aránylagos szétosztását kívánja biztosítani. A cikkbe nem kebelezett mesterek működése, a vásárokon való részvétel

módja, ármegállapítások szabályozásáról külön cikkelyek gondoskodnak.

Mesterek, legények, inasok jogai és kötelességei, egymáshoz való viszonyai a legrészletesebben rendezve vannak, még olyan minuciózus intézkedésekről sem feledkezve meg, hogy pl. mi történjék az inással, ha mestere elhal; érdekeik kölcsönös védelmére szintén kiterjeszkednek az előírások.

Nem egy cikkben találunk szigorú erkölcsi követelményeket mesterekkel, legényekkel inasokkal szemben egyaránt; áthágásukat a céhládába fizetendő bírságokkal sújtják. Elő van írva az istentiszteletek látogatása. Gondoskodás történt a betegkről, a halottak eltemetéséről, az özvegyekről.

A mai ember a céhek életéből jóformán csak a remekmunkáról tud valamit. Erre vonatkoznak a következő intézkedések. „Minekutána a Legény mindezeket (különféle előírt formalitások) tellyesítette és a Céhnek illendőképben megjelentette, a Céhbeli Cikkelyek előbb néki minden taksa nélkül felolvastatván, okvetlenül remekelni tartozik.” (21. c.) „A Céh rendeli el, hol, mikor, kinek a vigyázata alatt kellessék a Remeket megtenni.” (23. c.) „Az a Legény, aki Remekét hiba nélkül elkészíti, Mesternek bévétessék.” (25. c.)

A budafoki régi otthonokban bizonyára nem egy remekbe készült butor rejtőzik. A pincékben is gyakran találunk régi híres pintérek mesteri kezéből kikerült gyönyörű faragott hordókkal. Ezekről is érdemes volna pontos jegyzéket felvenni.

EGYHÁZKÖZSÉGI ÜGYEK

Istentiszteletek.

Vasárnap, jun. 24. Reggel 7 órákor német szentmise, szentbeszéddel. 8 órákor csendes szentmise az elemi iskolások Te Deum-a. 9 órákor csendes szentmise, polgári fiu- és leányiskola Te Deum-a. 10 órákor nagymise szentbeszéddel. 1/2, 12 órákor csendes szentmise.

Este 7 órákor Jézus szive ájtatosság szentbeszéddel.

Kedd, június 26. 8 órákor † Jáhner Györgyneért.

Csütörtök, június 28. 8 órákor R. elhunyt Máriáért.

Péntek, június 29. Péter és Pál apostolok ünnepe. Kötelező ünnep.

Reggel 9 és 1/2, 12 órákor csendes szentmise. 10 órákor nagymise szentbeszéddel.

Este 7 órákor utolsó Jézus szive ájtatosság szentség kitétel.

A Péter Pál kápolnában reggel 7

órákor énekes nagymise szentbeszéddel.

Este 6 órákor litánia.

Temetés.

Június 18., özv. **Filtz Lipótné** temetése. 84 évet élt és a szentségekkel megerősödve indult a nagy utra.

Az örök világosság fényeskedjék neki.

Esküvők.

Szombaton, június 23-án délelőtt 11 órákor **Takács István és Pável Mária** esküvője.

Vasárnap, június 24-én délután 6 órákor **Gergely József és Lipscher Ilona** esküvője.

Az Ur vezérelje őket életük útján.

Értesítések.

A budafoki Pannonia-utcai Szivgárdisták folyó hó 24-én (vasárnap) délután 4 órákor a Német vendéglőben (Tóth József-utca 45.) színelőadást tartanak. Belépődíj nincs. Műsor megváltása kötelező. Ára 20 fillér. Felülfizetéseket a Szivgárda javára köszönettel elfogadják.

Iskolai záróünnepélyek.

A helybeli polgári leányiskola vasárnap délelőtt 10 órákor tartja záróünnepélyét a következő műsorral: 1) Hiszekegy, éneklí az énekkar. 2) Levél egy anyához, Tompa Mihálytól, szavalja Lászlófi Ilona. 3) Bárdos Lajos: Évszak, 3 szólamu kánon. Énekkar. 4) K. Kreutzer: Alpesi tűzek. Zongorán előadja Gáldi Matild IV. a. o. t. 5) Veress Sándor: A. B. C. D., 3 szólamu kánon. Énekkar. Cherubini: Nevető kánon. Népdalok. Zongorán kiser Vértessy Zsuzsanna, éneklí: Fekete Franciska, Lenc Margit, Pagács Magdolna, Szentmártoni Klára, Tolna Katalin III. a. osztály növendékei. 6) Patyi István: Balaton partján, szavalja Leier Erzsébet. 7) Urbán Gábor: Népdalegyveleg. Énekkar. Mozárt: Csalogány az erdőn, 3 szólamu kánon. 8) Igazgatói, osztályfőnöki jelentés. 9) Bucsubeszéd: mondja Gáldy Matild IV. 10) Erkel F.: Hinus, éneklí a tanuló ifjuság. A polgári fiúiskola ugyancsak szép ünnepséggel zárja be az iskolai évet. Műsor: 1) Himnus—Hiszekegy. Éneklí az ifjuság. 2) Szathmáry István: „Jankó átka”, szavalja Rózsa Sándor IV. b. 3) Népdalegyveleg, éneklí az ifjuság énekkara. 4) Szathmáry István: „Mi nem feledhetünk”, szavalja Mittyi Jenő IV. b. 5) „Bucsubeszéd”, éneklí az ifjuság énekkara. 6) Ábrányi Emil: „Magyar nyelv”, szavalja Szabó Béla IV. b. 7) Bucsubeszéd, elmondja Gulyás Imre IV. a. 8) Záróbeszédet mond és a jutalmakat kiosztja Soós Aladár igazgató. 9) Szózat, éneklí az ifjuság. Évzáró ünnepélyvel búcsuzik az Anna-utcai és Pannonia-utcai iskola is.

— **Öngyilkosságok.** Köffer Ferenc helybeli divatárkereskedő f. hó 23-án Felsősas-utca 7. sz. a. lakásán felakasztotta magát. A kihívott mentők már csak a halált konstatahálták. Tettének oka ismeretlen. — Ugyanaznap Balajta Katalin háztartási alkalmazott öngyilkossági szándékból a Dunába vetette magát. A közelben dolgozó halászegények kimentették a fuldokló leányt. A mentők részesítették első segélyben s utána átadták a rendőrségnek.

Beiratások a polgári iskolákban

június 25. és 26-án délelőtt 8—12 óráig. A polgári leányiskola I. osztályába jelentkezők 25-én jelenjenek meg és vigyék magukkal elemi iskolai kiskönyvecskéjüket. Ezek alapján az érdemesség sorrendjében jelölük ki azokat, akiket felvesznek. A beiratáshoz úgy nekik, mint a régi tanulóknak el kell vinnünk legutolsó iskolai bizonyítványukat, születési anyakönyvi kivonatot és újraoltási bizonyítványt.

A polgári fiúiskolában 25-én kizárólag budafokiakat vesznek fel, 26-án helybelieket és vidékieket. A tanulók legutóbbi iskolai bizonyítványukkal jelentkezzenek; az új növendékeknek ezen kívül a születési anyakönyvi kivonatot és az újraoltási bizonyítványt is fel kell mutatniuk.

Szeptemberben felvétel csak kivételesen, elfogadható okból történhetik.

Beiratáskor fizetendő felvételi díj 420 P., rendtartási szabályzat és ellenőrző könyvecske ára 90 fillér, továbbá a filmoktatási díj címén bizonyos %-os összeg. Hadiárvák és hadigondozottak jó magaviseletük és előmenetelük arányában engedményeket nyernek.

Részletes felvilágosítást az iskola aajtánál kifüggesztett hirdetésnyújt.

A munkanélküliség csökkentése

céljából hozott miniszteri rendeletek végrehajtása ellen felmerült panaszok miatt a Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége memorandumot adott át az illetékes minisztériumoknak. Fabinyi kereskedelmi miniszter most átiratban értesítette a szövetséget, hogy a Közérdekek Felügyeleti Hatóságának és az egyes panaszok tárgyában dönteni hivatott bizottságnak — a szövetség előterjesztéseiben foglalt fontos gazdasági, szociális és méltányossági szempontok szemelött tartására — a figyelmet felhívta.

Fabinyi kereskedelemügyi miniszternek a magánalkalmazottak jogos törekvései mellett tett hitvallása tanubizonyoságot szolgáltat a szövetségnek a magánalkalmazotti érdekek előbbreviteléért folytatott küzdelmének helyes irányvezetése mellett.

Nagysikerűnek ígérkező kirándulást

rendez az Iparos és Kereskedő Kör vasárnap a Kamaraerdőbe a budafoki polgári egyesületek, valamint a kelenvölgyi, budatényi, nagytényi, budaörsi és törökbálinti társaságok bevonásával. Az egész napos kirándulás 6 órákor a Frontharcosok zenekarának ébresztőjével kezdődik. Indulás az ipartestületi székéből. A résztvevők mulattatását a zenekar szereplése mellett sok tréfa, móka és játék biztosítja.

Szép kereseti lehetőséggel

kere: szegedi paprikaexportőr cég jól bevezetett helyi és körzetképviselőt. Ajánlatok referenciákkal, Szeged, Postafiók 175 címre küldendő.

— **A Budafoki Levente Egyesület** 1934. év június hó 17-én rendezett sportünnepélyén, valamint az esti bálón a jegy megváltás alkalmával felülfizetőknek a Levente Egyesület vezetősége, elnöksége ezton mond ismét hálás köszönetet, amit ez alkalommal hírlapilag is nyugtáz. Törley Dezső 20 pengő, Bathó Kálmán, Mildemberger József, Magyar Általános Gyufaipari Rt. 10—10 pengő, Bárdossy Géza, Kecskés Béla, Klein Mór, Kollerits Károly, Nagy Károly, dr. Takács Pál, Záborszky Nándor, X. J. 5—5 pengő, v. Magyar Dezső 4 pengő, Csenky Imre, Ferwagner Lőrinc, Izsépy Kálmán, Kriszt K. Ferenc, Otta N. Palos Lajos 3—3 pengő, Dányi Miklós, Dietz Miksa, Eberhardt Antal, Farkas Mihály, Finck F. Sándor, Havas Jenő, dr. Hockel Emil, Hojszák János, v. Horváth József, Macskássy N., Naxos gyár, Reiber Lőrinc, Till István, X. J. 2—2 pengő, Gimesi János, Lánicz József, Limbek Béla, Macskássy Samuel, Mercz József, Mihajlovits N., Parekko Vilmos, Pettenkoffer Sándor, Vágó László, Zala József, X. J. 1—1 pengő, Nászai N. 050 pengő.

Sulyos közlekedési baleset.

15-én délután 6 órákor a Petőfi-ut 42. sz. ház előtt egy autó elütötte Meicer István 23 éves nagytényi gyári munkást, aki biciklijén haladt hazafelé. Az előhívott mentők agygerinctöréssel életveszélyes állapotban szállították a Rókus-kórházba. A rendőri nyomozás megállapítása szerint a szerencsétlenség úgy történt, hogy a biciklista a villanyos sínek közt haladt, a közeledő vonat elől letért az utra, az esőtől sikos talajon megcsuszott és az autó elé esett. Az autó vezetőjét tehát nem terheli felelősség, de eljárás mégis indult ellene, mert nem volt hajtsi engedélye. — 12-én este is kerékpáros és autó ütközött össze. A balesetes, egy pestszenterzsébeti ács-mester, ezuttal könnyebb arc és fejsérülésekkel menekült. — Általában a hét folyamán nagyszámban fordultak elő autós és kerékpáros balesetek, szerencére valamennyi könnyebb természetű sérüléssel járt.

5 éves találkozó.

Felkerem volt osztálytársaimat, akik az Anna-utcai iskola IV. osztályát 1929-ben végezték, hogy megállapodásunk szerint július hó 1-én reggel 8 és 9 óra között nevezett iskola I. fiu osztályában jelenjenek meg. **Sauer Emil.**

Kinyílt a zsebében a

bicska. A Hév forgalmi telepen két fiatal munkás birkózott mult csütörtökön késő délután. Annak rendje és módja szerint a földre kerültek s ott folytatták a küzdelmet, amikor egyiknek a zsebében szinte megmagyarázhatatlan módon kinyílt a zsebkése és társának, Labács József 21 éves Hév munkásnak a gégejét sulyosan megsértette. A kivonult mentők a Rókus-kórházba szállították. — A Várocsarnoknál is történt mult héten baleset. Csontos József 37 éves Hév pályamunkásnak egy éles acélszilánk a balalkarját sulyosan megsebesítette, amennyiben átvágta egyik ütőerét. Mentőink állították el az erős vérzést és látták el kötással a sérültet.

— Miért sirsz kisfiu?
— Találtam egy tízpengőt. Ha a papának adom, a mama ver meg, ha a mamának adom, a papám ver meg.
— Hát tarsd meg magadnak.
— Akkor mind a kettőn megvernek.

SPORT

Labdarugó csapataink szereplése az 1933/34. évi bajnokságban. A megelégedés az elért sikerrel első lépés a hanyatlás felé. Budafok népességéhez, kulturájához, fekvéséhez, fiainak testi adottságához szabva labdarugóink szereplésétől a lezajlott bajnoki idényben, nem lehetünk elragadtatva, jóllehet nem egy fényes fegyvertény fűződik csapataink nevéhez. Egészen azonban futballsportunkat a mutatónál nagyobb teljesítményekre tartjuk képesnek. A fejlődésnek nagy lehetősége áll mindegyik együttes előtt. Hogy a virágzás útjára léphessenek, annak elsősorban anyagi feltételei vannak. A város által ígért készpénz segély nem jelenti az egyesületek szánását; hamarjában nem is fog rendelkezésre állni. Egyelőre tehát az eddigi eszközök igénybevételével kénytelenek megelégedni, vagyis a közönség támogatásával és a sportbarátok áldozatkészségével. Mindig lesznek mecenások, de egyesületi életet kizárólag erre alapítani nem lehet. Labdarugó életünk jövője attól függ, tud-e maga mellé olyan nézőtömegeket mozgósítani, mint amekkorát csapataink tudása megérdemel és amekkorát — a város lakosainak számát tekintve — normális sportterület mellett várni lehet. A szünetet egyesületeinknek a csapatok megerősítése mellett toborzó munkára kell fordítaniok. Ha a közönség mellőlük áll, nagy győzelmeken át a rohamos haladás útját fogják járni. Enélkül csak a visszaesés következhetik — falusi csapatok nivójára.

A Budafok általában beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A II. liga 4. helye igen respektábilis. Előkeiő helyezését főleg őszi nagyszerű szereplésének köszönheti s ha vannak, akik azt mondják, hogy azt szerencsésének köszönhetette, úgy azt is el kell ismerniök, hogy tavasszal a folyamatos pechszeria ellenére is tartani tudta magát. Játékos gárdája nem mutat fel nagy nevet, de minden ponton tehetséges, megbízható, még fejlődésképes játékos áll. A közvetlen védelem a szezon végére kissé hanyatlott, másrészt csatársora magára talált. Mig az első fordulóban 13 mérkőzésen 30 gólt rugott, 19-et kapott a csapat, tavasszal ugyancsak 13 mérkőzésen 42-t (összesen 72-t) rugott, tehát majdnem 50%-kal többet, ellenben 31-et (összesen 50-et) kapott, vagyis 65%-kal többet, mint ősszel. Pár ezer lelkes szurkolóval a háta mögött nem reménytelenül ostromolná meg az I. liga kapuját.

Anyaejesülete a BIK nehéz és szomorú évre tekint vissza. A III. osztály Springer-csoportjában a 7. helyen végzett 22-ből 9 nyert, 12 veszített és 1 döntetlen mérkőzéssel. A szerény helyezés nincs arányban játékosainak tudásával. Reméljük, hogy a gátló körülmények, melyek képességüknek teljes kibontakozását megakadályozták, az új bajnokságig megszűnnek és a közönség szeretétől kísérve, a régi idők dicsőségét fogja a csapat visszaidézni.

A BMTÉ szintén a hanyatlás jeleit mutatta a bajnoki küzdelmek vége felé. 22 mérkőzésből csak 6-ot nyert meg s hogy nem az utolsó-előtti helyen végzett, egyedül jobb gólarányának köszönhetette. Örvende-

Rózsavölgyben

Honfoglalás-ut 48 sz. a. **négy szobás teljesen modern lakás kiadó augusztus 1-ére.**

tes, hogy bent maradt az I. osztályban, amit egyébként teljesen megérdemelt. A hanyatlás után újra felfelé ivelést várunk a sikerek útján. Legegyenesesebb és legörvendetesebb a B. Felsőváros szereplése volt. Mig az előző évben a bajnoki mérkőzéseknek mindössze 11%-át végzte győztesen, az idei bajnokságban már 40%-át megnyerte s a IV. osztály negyedik csoportjában az 5-ik helyen végzett. A többi helyi és környékbeli csapatokkal vívott barátságos mérkőzéseinek nagyobb részét szintén győztesen abszolválta. A kitűnő szellemben vezetett csapat, melynek minden tagját igazi sportlelkesedés hatja át, nagy misszióra hivatott a hegyvidéken. Meg vagyunk győződve, hogy hivatását be is fogja tölteni.

Budafoki atléta sikere. Léhnert Ferenc a BIK tehetséges futója múlt vasárnap az MTK versenyén első lett a 110 m-es gátfutásban; győzelmével a Székesfőváros vándordíját nyerte.

Bucusi meccs. Budafok—Budai 11 barátságos mérkőzés vasárnap a BIK pályán. A profi csapat ezen a meccsen bucsuzik el közönségétől. Jó gondolat volt a szimpatikus fekete fehéreket kihozni a szezon utolsó mérkőzésére. A budai csapat a szétválasztás óta állandóan az I. ligában szerepelt: nagyszerű futballt játszik, s mint nagy tehetségek kiapadhatatlan forrása ismeretes. A Budafoknak minden képességét meg kell feszíteni, ha győzni akar.

Budafok Felsőváros Testedző Egyesület július 1-én Torbágyon játszik az ottani Levente Egyesület csapatával, 8-án pedig társas autókirándulást rendez Gárdonyiba. Részvételi díj 150 P.

A fürdőzők réme a Duna medrében heverő sok üvegcserep. Megsebzett lábakkal sántikálnak kifelé a partra a lubickolók, egyik a másik után. Az elmúlt héten a mentők több ilyen sérült fürdőzőt részesítettek segélyben. Kellene valamit tenni végre e lehetetlen állapot megszüntetésére, hogy a vízben üdülést keresők testi épsége ne forogjon állandó veszedelemben.

Törley pezsgő

GSCHWINDT

KONZERV
SZESZ
ÉS LKÓR

VILÁGMÁRKA

Leventék ünnepe

Az elmúlt vasárnap a leventéké volt: zárőnnepélyük és báljuk megmozgatta Budafok egész lakosságát. A BIK pályán még nem igen volt együtt olyan nagy és előkeiő közönség, mint amilyen 17-én délután összegyűlt, hogy szemtanuja legyen a leventék beszámolójának s a Levente Egyesületen kívülállókat mutatványainak, amelyek bizonyára nem idegen tollakkal ékeskedés hiúságából ígtattak a műsor számai közé, hanem annak az igazolására, hogy leventéink sportfelkészültségükkel a legnagyobb konkurenciában is megállják a helyüket. Szabad-, talaj- és szertornagyakorlataik, nem különben atletikai teljesítményeik elragadták a közönséget. Mennyi sportra termett, edzett, ügyes, fegyelmezett fia van Budafoknak! Gondoltak-e a lelkes tapsolók arra, hogy ezek az ifjak egy-két év után kikerülnek a leven-

te intézmény kötelékéből és elvész, lehámlik róluk, amit ott tanultak, ha nincsenek sportegyesületek, melyekben tudásukat tovább fejleszthetik? És gondoltak-e arra, hogy a sportegyesületek a közönség támogatása nélkül nem tudnak megfelelni feladatuknak, amely a budafoki ifjuság testi kulturájának emelése terén rájuk hárul? Ha leventéink nagy sikere egyuttal a sportnak is új híveket toborzott, úgy kétszeresen sikerültnek kell mondanunk vasárnapi ünnepélyüket. A fényes esti bálon igen sokan vettek részt, városunk színe java találkozott a Sörkertben. Az idő is kedvezett. Budafok gyönyörű tavaszi éjszakája, ragyogó csillagos égboltja mint ha még szebb és még ragyogóbb lett volna, mint máskor.

„Budafok és Vidéke” a postatakarékpénztárnál csekk számlát nyitott. Száma: 28114.

FIZESSEN ELŐ A „BUDAFOK ÉS VIDÉKÉ”-RE
Budafok ügyeit tárgyalja
Ertesít a helyi eseményekről
Hazafias, vallásos, nemzeti
Előfizetés: negyed évre 2 P.

IGYUK
Dréher-Haggenmacher
Első Magyar Részvény Serfözde rt.
Kiváló söreit.

Takaritson
porszívóval

Mert higienikus
Mert üzeme gazdaságos
Mert fáradtság nélkül
tökéletes munkát végez

Jóminőségű
villamos porszívót már
120 P-től kényelmes
részletfizetésre forgalomba hoz a
Budafoki Villamossági R.-T.